

1. útgáfa 05.02.2019

Öryggisblað (SDS)

Samkvæmt reglugerð Nr. 888/2015 (reglugerð EB Nr. 1907/2006 REACH)

1. Auðkenning efnisins eða blöndunnar og félagsins eða fyrirtækisins

1.1 Vörukenni:	Isopar J		
Vörunúmer:	1358 40715040		
1.2 Viðeigandi og tilgreind notkun efnis eða blöndu og notkun sem ráðið er frá:	Viðeigandi notkun Leysiefni. Notkun sem ráðið er frá Engar upplýsingar fyrirleggjandi.		
1.3 Söluaðili:	N1	Framleiðandi:	Exxonmobil Petroleum
	Dalvegur 10-14		Polderdijkweg
	201 Kópavogur		B-2030 Antwerpen
Sími:	4401000		Belgía
			00-32-3-543-3111
Netfang:	n1@n1.is		sds.uk@exxonmobil.com
Veffang:	www.n1.is		www.exxonmobil.com
1.4 Neyðarsímanúmer:	Eitrunarmiðstöð LSH veitir upplýsingar allan sólarhringinn um viðbrögð við slysum með hættuleg efni. Sími 543 2222. Neyðarlínan, lögregla, slökkvilið, sjúkraflutningar; sími 112.		

2. Hættugreining

2.1 Flokkun efnisins eða blöndunnar:

Flokkun skv. reglugerð EB 1272/2008 (CLP):

H226	Eldfimur vökvi og gufa	Eldf.vökvi 3
H304	Getur verið banvænt við inntöku ef það kemst í öndunarveg	Eit. v. ásvelg. 1

2.2 Merkingaratriði:

Merking skv. reglugerð EB 1272/2008 (CLP):

Hættumerki

Viðvörðunarorð

HÆTTA

Hættusetningar

H226	Eldfimur vökvi og gufa
H304	Getur verið banvænt við inntöku ef það kemst í öndunarveg
EUH066	Endurtekin snerting getur valdið þurri eða sprunginni húð

Varnaðarsetningar

P102	Geymist þar sem börn ná ekki til.
P210	Haldið frá hitagjöfum, neistagjöfum, opnum eldi og heitum flötum. — Reykingar bannaðar.
P233	Ílát skal vera vel lukt.
P240	Jarðtengið/spennujafnið ílát og viðtökubúnað.
P241	Notið sprengiheld rafföng/loftræstibúnað/lýsingu.
P242	Notið ekki verkfæri sem mynda neista.
P243	Gerðið varúðarráðstafanir gegn stöðurafragnni.
P280	Notið hlífðarhanska/hlífðarfatnað/aughlífar/andlitshlífar.
P301+P310	EFTIR INNTÖKU: Hringið umsvifalaust í EITRUNARMÍÐSTÖÐ eða lækni. Framkallið ekki uppköst.
P303+P361+P353	BERIST EFNIÐ Á HÚÐ (eða í hár): Farið strax úr fötum sem óhreinast af efninu. Skolið húðina með vatni/Farið í sturtu.
P331	EKKI framkalla uppköst.
P332+P313	Ef efnið ertir húð: Leitið lækni.

P370+P378	Ef eldur kemur upp: Notið vatnsúða, froðu, slökkviduft eða koldíoxíð til að slökkva eldinn.
P403+P235	Geymist á vel-loftræstum stað. Geymist á köldum stað.
P405	Geymist á læstum stað.
P501	Fargið innihaldi/íláti hjá viðurkenndri spilliefnamóttöku.

2.3 Aðrar hættur:

Eðlisfræðilegar

Varan getur hlaðist stöðurafmagni, sem gæti valdið íkveikju. Gufur geta myndað sprengifimar blöndur með lofti.

Heilsufarslegar

Endurtekin snerting getur valdið þurri eða sprunginni húð.

Getur valdið ertingu í augum, nefi, koki og lungum.

Umhverfislegar

Varan inniheldur engin efni sem flokkast sem PBT eða vPvB.

Sjá einnig 11. og 15. lið.

3. Samsetning innihaldsefna / upplýsingar um innihaldsefni

3.1 Efni:

Á ekki við

3.2 Blöndur:

Vetniskolefni, C11-C13, ísóalkanar, <2% arómatar			
Skráningarnúmer ECHA	01-2119456810-40	Innihald %	50
Raðnúmer	-	Varnaðarmerki:	-
EINECS, ELINECS	920-901-0	H-setningar	-
CAS	90622-58-5	Flokkun, hættumerking	-
Hættuflokkun/Hættusetningar			
Eit.v.ásvelg.1 - H304, EUH066			

Vetniskolefni, C11-C12, ísóalkanar, <2% arómatar			
Skráningarnúmer ECHA	-	Innihald %	50
Raðnúmer	-	Varnaðarmerki:	-
EINECS, ELINECS	918-167-1	H-setningar	-
CAS	-	Flokkun, hættumerking	-
Hættuflokkun/Hættusetningar (CLP)			
Eldf.vökvi 3 - H226, Eit.v.ásvelg. 1 - H304, EUH066			

Annað:

Sjá texta H-setninga í 16. lið. Sjá flokkun efnisins í 2. lið.

4. Ráðstafanir í skyndihjálpi

4.1 Lýsing á ráðstöfunum í skyndihjálpi:

Almennt

Leitið lækni ef vafi leikur á ástandi hins slasaða.

Innöndun

Tryggið ferskt loft. Haldið hinum slasaða rólegum og heitum. Veitið öndunaraðstoð, reynist það nauðsynlegt. Leitið strax lækni við ertingu í öndunarvegi, svima, ógleði eða meðvitundarleysi.

Snerting við húð

Hreinsið húð vandlega með sápu og miklu vatni. Fjarlægið mengaðan fatnað og skó og hreinsið vandlega áður en notkun hefst að nýju. Leitið lækni ef einkenni hverfa ekki fljótlega.

Snerting við augu

Skolið strax með miklu vatni og haldið augum vel opnum. Leitið lækni ef einkenni hverfa ekki fljótlega. Fjarlægið augnlinsur fyrir skolun.

Inntaka

Framkallið EKKI uppköst. Kasti hinn slasaði upp, haldið höfði lágt þannig að efnið berist ekki í lungu. Leitið strax lækni.

Til hjálparliða

Gætið ávallt að eigin öryggi þegar um er að ræða váhrif af völdum efnavara. Notið persónuhlífar. Hreinsið húð þegar hjálparstarfi er lokið.

4.2 Helstu skaðleg einkenni og áhrif, bæði bráð og tafin:

Engin sérstök einkenni, sjá 4.1.

4.3 Upplýsingar um tafarlausa lækniúmmönnun og sérstaka meðferð sem þörf er á:

Inntaka getur valdið ásvelgingu og lungnabólgu eða -bjúg, sem þarfnast viðeigandi meðferðar.

5. Ráðstafanir vegna slökkviaðgerða

5.1 Slökkvibúnaður:

Hentugur slökkvibúnaður: Koldíoxíð, froða, slökkviduft, vatnsúði, kælið umbúðir með vatnsúða.
Óhentugur slökkvibúnaður: Beinn vatnsgeisli, getur orsakað slettur og dreift eldi.

5.2 Sérstakar hættur af völdum efnisins eða blöndunnar:

Við bruna geta myndast reykur, kolefnisoxíð, hálfbrunnin vetniskolefni, reykur og eitraðar og daunillar gufur.

5.3 Ráðgjöf fyrir slökkviliðsmenn:

Forðist innöndun gufu og reyks við bruna. Notið sjálfstæðan öndunarbúnað og fullan hlífðarfatnað við mikinn eldsvoða. Hreinsið upp efni frá slökkvistarfi og mengað vatn skv. 6.lið og fargið skv.13.lið. Blossamark: 59°C, sjálfendrunarmark: 222°C.

6. Ráðstafanir ef efni fer óvart til spillis eða er losað fyrir slysi

6.1 Öryggisráðstafanir fyrir fólk, hlífðarbúnaður og neyðarráðstafanir:

Tryggið góða loftræstingu. Reykið ekki. Forðist innöndun og snertingu við húð og augu. Rýmið mengað svæði. Fjarlægjið alla eld- og neistagjafa sé það unnt. Varan getur myndað hálkubletti. Gerið ráðstafanir gegn stöðurafmagni, notið neista- og sprengivarin áhöld.

6.2 Varúðarráðstafanir vegna umhverfisins:

Stöðvið leka og dreifingu sé það unnt án áhættu. Komið í veg fyrir að efnið berist í niðurföll, grunnvatn eða jarðveg. Tilkynnið Umhverfisstofnun um mengunarslys.

6.3 Aðferðir og efni til afmörkunar og hreinsunar:

Fjarlægjið alla eld- og neistagjafa. Stöðvið leka sé það unnt án áhættu. Notið neistavarin áhöld. Gangið ekki í losuðu efni. Takmarkið gufumyndun með kvoðu. Notið persónuhlífar. Notið ísogsefni svo sem sand eða jarðveg. Setjið í þar til gerð ílát og fargið sbr. 13.lið.

6.4 Tilvísun í aðra liði:

Sjá liði 8. og 13.

7. Meðhöndlun og geymsla

7.1 Varúðarráðstafanir um örugga meðhöndlun:

Tryggið góða loftræstingu. Forðist innöndun gufu og snertingu við húð og augu. Reykið ekki. Geymið fjarri háu hitastigi og eld- og neistagjöfum. Tæmdar umbúðir geta innihaldið efnaleifar. Gerið ráðstafanir gegn stöðurafmagni. Notið neista- og sprengivarin áhöld. Jarðtengið ílát. Notið ekki raftæki sem mynda neista á vinnusvæði. Gætið hreinlætis við meðferð efnavara.

Hreinsið hendur í vinnuhléum og þegar vinnu er lokið. Tryggið skýrar merkingar á vinnusvæði. Geymið vöruna fjarri matvælum og dýrafóðri. Farið úr menguðum fatnaði og hlífðarbúnaði áður en komið er á svæði þar sem matar er neytt eða farið á salerni. Hreinsið vandlega áður en notkun hefst að nýju. Notið viðeigandi persónuhlífar, hanska/klæðnað, augn- og andlitshlífar. Tryggið aðgang að rennandi vatni og augnskoli á vinnusvæði.

7.2 Örugg geymsluskiyrði, þ.m.t. vegna mögulegs ósamrýmanleika:

Geymið í vel luktum upprunalegum umbúðum á köldum, þurrum, vel loftræstum stað. Gætið vel að eldvörnum. Geymið fjarri, beinu sólarljósi, háu hitastigi, eld- og neistagjöfum. Jarðtengið ílát til að forðast uppsöfnun stöðurafmagns. Heppileg umbúðaefni: Svart og ryðfrítt stál, pólýetýlen, pólýprópýlen, pólýester, teflon. Óheppileg umbúðaefni: Náttúrugúmmí, bútýlgúmmí, EDPM, pólýstýren.

7.3 Sértæk, endanleg notkun:

Eldsneyti.

8. Váhrifavarnir / persónuhlífar

8.1 Takmörkunarfæribreytur:

Vísað er til laga og reglugerða um mengun og loftgæði á vinnustöðum. Gera ætti mengunarmælingar á vinnustað til að tryggja að styrkur mengandi efna sé innan viðmiðunarmarka.

Efni:	8 klst ppm	8 klst mg/m ³	Þakgildi 15mín ppm	Þakgildi 15mín mg/m ³	Athugasemdir
Isopar J	185	1200	-	-	Exxon

8.2 Váhrifavarnir:

Tæknileg atriði

Notið einungis á stöðum með fullnægjandi loftræstingu. Notið lokuð kerfi, punktsog eða aðrar aðferðir til að halda styrk efnisins sem lægstum. Sé þetta ekki nægilegt til að halda styrk undir viðmiðunarmörkum, ætti að nota öndunarbúnað. Það á aðeins við séu viðmiðunarmörk gefin upp í þessum lið. Reykið ekki. Tryggið aðgang að sturtu og augnskoli á vinnustað.

Hreinsið húð vandlega eftir meðhöndlun efnavara, áður en nokkurs er neytt, farið er á salerni, og þegar vinnu er hætt. Gætið varúðar þegar farið er úr menguðum fatnaði.

Hreinsið mengaðan fatnað vandlega áður en hann er tekinn aftur í notkun. Sjáið til þess að augnsköl og sturtur séu nærri vinnusvæði. Haldið vörinni fjarri matvörum.

Persónuhlífar

Augnhlífar

Notið hlífðargleraugu af viðurkenndri gerð með hliðarvörn (EN 166).

Húð - hendur

Notið viðeigandi, efnapolna hlífðarhanska t.d. úr nítrilgúmmí. (EN 374).

Þykkt 0,38 mm, gegnstreymistími >480 mín.

Notið hanska ekki lengur en 50% af uppgefnu gegnstreymistíma. Notið verndarkrem á hendur.

Húð - annað

Öndunarfæri

Athugið leiðbeiningar framleiðanda og gegnstreymistíma hanska. Skiptið oft um hanska.

Mælt er með notkun efnahelds langerma vinnufatnaðar (EN 13034).

Sé loftræsting ófullnægjandi, eða fari styrkur yfir við miðunarmörk, notið viðurkennda öndunargrímu (EN 136-140-405), með síu ætlaða lífrænum gufum (gerð A)(EN 143-149).

Við mjög háan styrk gufu ætti að nota sjálfstæðan öndunarbúnað.

Umhverfi

Tryggið að losun sé innan leyfðra marka.

9. Eðlis- og efnafræðilegir eiginleikar

9.1 Upplýsingar um eðlis- og efnafræðilega grunneiginleika:

Eðlisástand:	Vökvi	
Lykt:	Væg	
Litur:	Glær, litlaus	
Bræðslumark:	-	
Suðumark:	182-207°C	(ASTM D86)
Blossamark:	59°C	(ASTM D93)
Sjálftendrunarmörk í lofti:	222°C	
Lægri sprengimörk í lofti:	0,6%	
Hærri sprengimörk í lofti:	6,0%	
Deilistuðull oktanól/vatn:	>4	
Gufuþrýstingur (20°C):	0,060	kPa
Eðlismassi gufu (loft=1):	7,60	
Eðlismassi (15°C):	0,76	g/cm3
Seigja:	1,2	mm2/s (40°C)
Sprengifimi	Varan er ekki sprengifim.	
Oxandi eiginleikar	Varan er ekki oxandi.	

9.2 Aðrar upplýsingar:

Rennslismark: <-114°C

10. Stöðugleiki og hvarfgirni

10.1 Hvarfgirni:

Sjá að neðan.

10.2 Efnafræðilegur stöðugleiki:

Stöðugt við venjulegar notkunaraðstæður og skv. leiðbeiningum framleiðanda

10.3 Möguleiki á hættulegu efnahvarfi:

Ekki er vænst hættulegrar fjölliðunar..

10.4 Skilyrði sem ber að varast:

Hátt hitastig, eld- og neistagjafir.

10.5 Ósamrýmanleg efni:

Sterkir oxarar.

10.6 Hættuleg niðurbrotsefni:

Við bruna geta myndast reykur, kolefnisoxíð, hálfbrunnin vetniskolefni, reykur og eitraðar og daunillar gufur.

Gufa er þyngri en andrúmsloft og getur borist með gólfi eða jörð að ikveikjuvaldi.

11. Eiturefnafræðilegar upplýsingar

11.1 Upplýsingar um eiturefnafræðileg áhrif:

Bráð eiturhrif:

Isopar J					
	Gildi	Niðurstaða	Eining	Dýrateg/Aðferð	Athugasemdir
Bráð eiturhrif, inntaka	LD ₅₀	>5000	mg/kg	rotta	OECD 401
Bráð eiturhrif, ísog um húð	LD ₅₀	>5001	mg/kg	kanína	OECD 402
Bráð eiturhrif, innöndun	LC ₅₀	>5	mg/L 4klst	rotta	OECD 403
Húðæting/erting		Veldur vægri ertingu við langvinn váhrif			OECD 404
Alvarlegur augnskaði		Veldur vægri ertingu			OECD 405
Næming, húð eða öndunarfæri		Neikvætt			OECD 406
Stökkbreytingar kímfruma		Neikvætt			OECD 471,473,475,476
Krabbamein		Neikvætt			OECD 453
Eitrun æxlunarfæra		Neikvætt			OECD 413, 414, 415
Sértæk eiturhrif á markklíffæri (eitt skipti)		Neikvætt			
Sértæk eiturhrif á markklíffæri (endurtekin)		Ekki er þekkt að langvinn váhrif eða við háan styrk valdi skaða á líffærum. Byggt á niðurstöðum á rannsóknum svipaðra efna.			
Ásvelgingarhætta		Getur valdið lungnabólgu við inntöku eða uppköst.			

Annað

Lítið magn efnisins sem berst í lungu við inntöku eða uppköst getur valdið lungnabólgu eða lungnabjúg. Langvinn eða endurtekin innöndun getur valdið ertingu í augum og öndunarvegi, höfuðverk, svima og skaða á miðtaugakerfi. Endurtekin snerting getur valdið þurri eða sprunginni húð.

12. Vistfræðilegar upplýsingar

12.1 Eiturhrif: Varan er ekki talin skaða líf í vatni.

Isopar J					
	Gildi	Niðurstaða	Tími	Dýrategund	Aðferð
Eiturhrif	LL ₀	1000 mg/l	96 klst	Fiskar	
Eiturhrif	EL ₀	1000 mg/l	48 klst	Daphnia	
Eiturhrif	EL ₀	1000 mg/l	72 klst	Þörungur	

12.2 Þrávirkni og niðurbrot: Talið brotna auðveldlega niður í náttúrunni.

12.3 Uppsöfnun í lífverum: Upplýsingar liggja ekki fyrir.

12.4 Dreifanleiki: Upplýsingar liggja ekki fyrir.

12.5 PBT/vPvB: Inniheldur engin efni sem flokkast sem PBT/vPvB.

13. Förgun

13.1 Aðferðir við meðhöndlun úrgangs:

Vara

Farga skal efninu samkvæmt gildandi lögum og reglum. Úrgang af efninu skal merkja vel og koma í spilliefnamóttöku. Tæmið umbúðir vandlega. Hellið ekki í niðurföll. Skv. reglugerð nr. 184/2002 yfir spilliefni og annan úrgang er varan í eftirfarandi flokkum: 08 XX XX

Óhreinir umbúðir

Óhreinir umbúðir skal meðhöndla eins og vöruna sjálfa. Fylgið leiðbeiningum sé ætlunin að hreinsa og endurnýta umbúðir. Athugið að tæmdar umbúðir geta innihaldið efnaleifar. Óhreinsaðar umbúðir má alls ekki skera, slípa, lóða, sjóða eða gera nokkuð sem gæti myndað neista og þar með tendrun eða sprengingu, og valdið slyshættu.

14. Upplýsingar um flutninga

ADR:

UN Númer

3295

Efnisheiti v. flutninga:

HYDROCARBONS, LIQUID; N.O.S. (isodecanes, isoundecanes)

Hættuflokkur:

3

Hættuundirflokkur:

30

Pökkunarflokkur:

III

Mengunarhætta:

Já

Varúðarmerking

IATA:

UN Númer 3295
Efnisheiti v. flutninga: HYDROCARBONS, LIQUID; N.O.S. (isodecanes, isoundecanes)
Hættuflokkur: 3
Pökkunarflokkur: III

IMDG:

UN Númer 3295
Efnisheiti v. flutninga: HYDROCARBONS, LIQUID; N.O.S. (isodecanes, isoundecanes)
Hættuflokkur: 3
Pökkunarflokkur: III
EMS: F-E, S-D
Sjávarmengandi: Já

---

15. Upplýsingar varðandi regluverk

15.1 Sértek ákvæði/löggjöf fyrir efnið eða blönduna vegna öryggis, heilbrigðis og umhverfis:

Varan fellur undir eftirfarandi reglugerðir: 1907/2006 (REACH), 1272/2008 (CLP), Íslenskar reglugerðir 888/2015 og 415/2014 (CLP), með síðari breytingum.

15.2 Efnaöryggismat:

Efnaöryggismat hefur farið fram á einu eða fleiri innihaldsefnum.

---

16. Aðrar upplýsingar

Texti allra hættusetninga sem vikið er að á þessu öryggisblaði

H226	Eldfímur vökvi og gufa
H304	Getur verið banvænt við inntöku ef það kemst í öndunarveg
EUH066	Endurtekin snerting getur valdið þurri eða sprunginni húð

Útgáfa/Dags: 1/05-02-2019

Öryggisblað þetta er þýtt af Gunnari Þórðarsyni efnaverkfræðingi.

Öryggisblað þetta er byggt á þeirri þekkingu sem fyrir liggur á útgáfudegi þess, um möguleg áhrif efnisins á heilsu, öryggi og umhverfi.

Það felur ekki í sér neina ábyrgð á efniseiginleikum og á einungis við um vöruna eins og hún kemur frá seljanda.

Það er alltaf á ábyrgð notanda vörunnar að nauðsynlegar öryggisráðstafanir séu gerðar og að þær séu í samræmi við gildandi lög og reglugerðir.

Notkun vörunnar er á ábyrgð notanda. Atvinnurekendur bera ábyrgð á útgáfu notkunarleiðbeininga sem eiga við þeirra vinnuumhverfi.

Frumheimildir:

EXXONMOBIL PETROLEUM & CHEMICAL

SAFETY DATA SHEET

ISOPAR J

Útgáfa:

20-07-2018